

Utrecht, 26 februari 2013
Archimedeslaan 6
Tel. 030-2589111

Afdeling : MAO
Nummer : 80DE08B8

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen
ex art. 47 RvO aan het College van GS, gesteld
door de heer Y. Lutfula namens de SP betreffende
het financiële onderhandelingsakkoord met het
rijk d.d. 12-02-2013

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 47 RvO aan het College van GS, gesteld door de heer Y. Lutfula namens de SP betreffende het financiële onderhandelingsakkoord met het rijk d.d. 12-02-2013

Toelichting:

De Utrechtse Statenfractie van de SP is onaangenaam verrast over het feit dat het college het niet nodig vond Provinciale Staten te betrekken bij de financiële afspraken met het kabinet (Wet HOF).

Het steekt de SP dat het college het onderhandelingsakkoord – dat op 1 februari door het Interprovinciaal Overleg (IPO) werd bekrachtigd – dacht af te kunnen doen met een commissiebriefje op 29 januari 2013. Dat kan dan op 4 maart als mosterd na de maaltijd worden besproken in de commissie BEM.

Inmiddels is duidelijk dat er bij meerdere provincies stevige onvrede bestaat over het door het IPO gesloten akkoord met het kabinet, getuige deze publicatie in Binnenlands Bestuur:
<http://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/ipo-bestuur-onder-vuur.8825839.lynkx>

Het onderzoeksrapport van het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven (BOR) concludeert bovendien dat er van alles valt af te dingen op essentiële onderdelen van de wet HOF. Met name de binding van de provincies aan de macronorm blijkt onnodig. Het onderzoek door het BOR werd op 16 januari 2013 ingesteld, het onderhandelingsakkoord werd op 18 januari 2013 gesloten door het IPO.

We hebben hierover de volgende vragen aan het college:

1. Was het college op de hoogte van het instellen van een onderzoek door het BOR, op verzoek van de Tweede Kamer op 16 januari 2013?

Antwoord:

Nee. Wij hebben op 1 februari 2013 kennis genomen van het artikel in Binnenlands Bestuur over het advies van het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven voor de Tweede Kamer (BOR) aan de vaste commissie voor Financien inzake de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF). Dit advies is sinds 31 januari 's middags openbaar. Het IPO-Bestuur heeft op 31 januari 2013 's ochtends in meerderheid ingestemd met de pakketafspraken die zijn gemaakt tussen het kabinet en het IPO, VNG en UvW over de Wet houdbare overheidsfinanciën, het schatkistbankieren en het BTW-compensatiefonds, *onder de voorwaarde* dat een brief aan de ministers van Financien en BZK wordt gestuurd waarin de uitleg van het IPO bij het akkoord

wordt gegeven en een aantal onduidelijkheden wordt gemarkeerd.

Eén van de conclusie van het BOR is dat de Europese begrotingsregels stellen dat er passende coördinatiemechanismen voor alle lagen van de overheid moeten worden vastgelegd, maar verplichten Nederland niet om een macro-norm vast te leggen voor het EMU-saldo van decentrale overheden. Het BOR geeft overigens geen eenduidig antwoord op de vraag in hoeverre bestaande bestuurlijke coördinatiemechanismen voldoende zijn om te bewerkstelligen dat voldaan wordt aan de gestelde Europese begrotingseisen.

2a. Zo ja, heeft het college naar aanleiding hiervan nog contact opgenomen met het IPO:

- voordat de onderhandelingen op 18 januari werden afgerond?
- voordat het onderhandelingsakkoord werd bekrachtigd op 1 februari?

nvt

2b. Wat heeft het college aan het IPO meegegeven in deze contacten?

nvt

2c. Zo nee, waarom heeft het college geen contact opgenomen met het IPO?

Antwoord:

Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 1 is het advies van het BOR openbaar geworden nadat besluitvorming in het IPO-Bestuur over het onderhandelingsakkoord op 31 januari jl. had plaatsgevonden. Bespreking van het BOR-advies in het IPO-Bestuur van 31 januari was toen niet aan de orde. Achterwege laten van de macronorm voor het EMU-saldo voor decentrale overheden is overigens wel inzet van de onderhandelingen geweest. Dit heeft ertoe geleid dat in het onderhandelingsakkoord een verruiming van de macronorm voor decentrale overheden is afgesproken en worden er tot en met 2015 geen sancties door het rijk opgelegd bij overschrijding van deze macronorm.

3. Op 3 september 2012 stuurde het IPO, samen met de VNG en de Unie van Waterschappen een brandbrief aan de lijsttrekkers van de politieke partijen, over de negatieve gevolgen van de wet HOF voor de financiële huishouding van deze overheden.

Voor zover wij kunnen nagaan, is er tussen 3 september 2012 en 29 januari 2013, behalve een memo van 30 oktober 2012 over schatkistbankieren, geen enkele informatie naar PS gekomen over de inzet van het college voor de onderhandelingen met het rijk.

Klopt deze veronderstelling en zo nee, op welke andere manier heeft het college PS tussen september 2012 en 29 januari 2013 geïnformeerd over de Provinciale inzet in de onderhandelingen met het rijk?

Antwoord:

Deze veronderstelling is niet juist. In de Begroting 2013 (vastgesteld in oktober 2012) zijn PS geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de wet HOF en het verplicht schatkistbankieren. Daarnaast zijn PS in november 2012 door middel van een afzonderlijke Statenbrief geïnformeerd over de maatregelen en financiële effecten van het nieuwe Regeerakkoord, onder andere wat betreft de voorgenomen afschaffing van het BTW-compensatiefonds en de wet HOF.

Ook heeft Gedeputeerde van Lunteren de leden van de commissie BEM in de vergadering van 21 januari 2013 mondeling geïnformeerd over het concept onderhandelingsakkoord dat op 18 januari was afgesloten tussen het rijk en IPO, VNG en UvW.

Overigens merken wij op dat er geen sprake was van een langdurig onderhandelingstraject met het rijk. Op 17 januari 2013 heeft de minister van Financiën aangegeven dat hij het gesprek wilde aangaan met de medeoverheden om te komen tot een totaalakkoord over de drie majeure financiële dossiers, te weten de wet HOF, verplicht schatkistbankieren en de afschaffing van het BTW-compensatiefonds.

4. Is het college het met de SP eens dat zaken die rechtstreeks raken aan de Provinciale financiën op zijn

minst ter informatie, maar eigenlijk ter besluitvorming moeten worden voorgelegd aan PS?

Antwoord:

Zoals blijkt uit de beantwoording van de vorig vraag, hebben wij u op diverse momenten geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de wet HOF, verplicht schatkistbankieren en de voorgenomen afschaffing van het BTW-compensatiefonds. Daarnaast heeft u op 30 januari van ons een Statenbrief ontvangen met ons standpunt inzake het onderhandelingsakkoord ten behoeve van uw Statenvergadering d.d. 4 februari 2013.

Wat betreft uw vraag of het onderhandelingsakkoord ter informatie, maar eigenlijk ter besluitvorming aan PS had moeten worden voorgelegd het volgende. Wij hebben u via de Statenbrief d.d. 29 januari 2013 geïnformeerd over het onderhandelingsakkoord en ons standpunt hierover. Het onderhandelingsakkoord betreft geen afwijking van de financiële kaders. PS hebben in 2012 immers al besloten om, uit risico-overwegingen, over te gaan op vrijwillig schatkistbankieren. De financiële effecten hiervan zijn reeds in de Programmabegroting 2013 verwerkt. Daarnaast levert het niet afschaffen van het BTW-compensatiefonds, zoals afgesproken in het onderhandelingsakkoord, juist een financieel voordeel op in 2014 ten opzichte van het oorspronkelijke kabinetsplan. Wat betreft de wet HOF is overschrijding van de EMU-norm is op basis van de huidige Programmabegroting (nog) niet aan de orde voor de provincie Utrecht. Wat overigens ons principiële bezwaar van aantasting van de provinciale autonomie niet wegneemt.

Overigens heeft het Kabinet voor de invoering van de wet HOF, het verplicht schatkistbankieren en de afschaffing van het BTW-compensatiefonds geen instemming nodig van de medeoverheden. Er lagen met betrekking tot de wet HOF en het schatkistbankieren al wetsvoorstellen klaar die ongunstiger waren voor de medeoverheden. Omdat de verwachting van het IPO-Bestuur is dat deze wetsvoorstellen voldoende steun in de Tweede en Eerste Kamer krijgen, heeft het IPO-Bestuur ingestemd met het onderhandelingsakkoord.

5. Waarom heeft het college PS in de tussentijd niet in de gelegenheid gesteld om input te geven voor de inzet in de onderhandelingen?

Antwoord:

De onderhandelingen zijn in zeer korte tijd gevoerd. Op 17 januari 2013 werd duidelijk dat de minister van Financiën met de koepels in gesprek wilde over de wet HOF, verplicht schatkistbankieren en afschaffing van het BTW-compensatiefonds teneinde tot een totaalakkoord over deze drie onderwerpen te komen.

Op 18 januari is het onderhandelingsakkoord gesloten. Amenderen op het akkoord is niet mogelijk. In een eerder stadium zijn, zoals beantwoord is bij vraag 3, PS over de wet Hof, verplicht schatkistbankieren en afschaffing van het BTW-compensatiefonds geïnformeerd. Daarbij zijn de voor- en nadelige consequenties aangegeven. Bij de onderhandelingen is de inzet geweest om de nadelige consequenties zoveel mogelijk te beperken.

6. Diverse Provinciale colleges hebben het eindresultaat van de onderhandelingen met het rijk ter discussie gesteld naar aanleiding van het BOR-rapport en stellen dat het akkoord dient te worden opengebroken, zo blijkt uit het bovenvermelde artikel in Binnenlands Bestuur van 8 februari 2013.

Deelt het college dit standpunt?

Antwoord:

Nee, het college deelt dit standpunt niet. Op grond van de bespreking van het onderhandelingsakkoord door de colleges van Gedeputeerde Staten heeft een meerderheid van het IPO-Bestuur ingestemd met het onderhandelingsakkoord *onder de voorwaarde* dat een brief aan de ministers van Financiën en BZK wordt gestuurd waarin de uitleg van het IPO bij het akkoord wordt gegeven en een aantal onduidelijkheden wordt gemarkeerd. In de brief wordt tevens aangedrongen op een verhelderend gesprek met de minister van Financiën over de in de brief benoemde punten. De uitkomst van dit gesprek kan aanleiding zijn voor de provincies die (nog) niet instemmen met het onderhandelingsakkoord om dit alsnog te doen.

7. Welke acties gaat het college ondernemen naar aanleiding van het rapport van het BOR?

Antwoord:

Wat betreft de constatering van het BOR geeft het IPO in haar brief aan de minister van Financiën d.d. 1 februari 2013 aan dat het van belang is dat provincies de ruimte krijgen om te investeren en bij te dragen aan de economische ontwikkeling. De beperkingen die voortvloeien uit de wet HOF moeten dan ook worden opgeheven op het moment dat de Europese EMU-afspraken zijn gerealiseerd. Bovendien geeft het IPO aan dat naar de mening van de provincies, provinciale cofinanciering van rijksprojecten buiten de provinciale EMU-norm valt. Het IPO verzoekt de minister om op korte termijn een gesprek te voeren over deze punten.

8. Is het college bereid dat in het vervolg van deze kwestie PS wél actief te informeren en zo ja, wanneer en op welke wijze?

Antwoord:

Wij zijn van mening dat wij PS voldoende actief geïnformeerd hebben over de ontwikkelingen met betrekking tot het onderhandelingsakkoord. Zie ook onze antwoorden op de vragen 3 t/m 5.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,

The image shows two handwritten signatures in blue ink. The first signature is positioned above the 'Gedeputeerde Staten van Utrecht,' label. The second signature is positioned above the 'Secretaris,' label. Both signatures are cursive and somewhat stylized.